

2020 - جىلى 4- ايدىڭ 1- كۇنى سارسەنبىي

«بزدەنەۋ» جۇرنالى باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ ماڭزىدى ماقالاسن جاريالايدى

خۇبەي ولكەسىندە جاڭا تىپتى ايدارشا ۋيرۇس وكپە قابىنۇ نىدەتسەن

ساققانۇ - تىزگىندەۋ قىزمەتنن ئەكسەرگەن كەزدەگى سويلەنگەن ُسوز

قۇتقارۇ - ەمدەۋ دەڭگەين جوعارىلاتۇ كەرەك.

ماقالادا بىلاي دەپ اتاپ كورسەتىلدى : بۇقا.

رالىق ساققانۇ، بۇقارالىق تىزگىندەۋ خالىقتىق شايد- قاسىن ويداعىداي جۇرگىزۇ كەرەك. نىدەتسەن ساققانۇ - تىزگىندەۋ توسقاۋىل شايقاسنىڭ جەڭىسىنە جەتۇدىك ئۇيىنى — «ساققانۇدا». خالىق بۇقاراسنا تىعىز سۇيەنىپ، خالىق بۇقاراسن تولىق اتتانسقا كەل- تىرىپ، بۇقارانىڭ ُوز - وىزنە قىزمەت وتەۇ، ُوز - ُوزىن ساققاندىرۇ - قورعاۇ قابىلەتىن جوعارىلاتۇ كەرەك. كىرىپ - شىققان ادامداردى باسقارۇدى كۇ- شىپىتىپ، ەيدەيمىپولوگىيالىق تەكسەرۇ قىزمەتىن ىشكە- رىلەي ورىستەتۇ كەرەك. نىدەتنىڭ ىشكە تارالۇنغان ساققانۇ، سىرتقا شىعۇنغان ساققانۇ سىندى ساققانۇ - تىزگىندەۋ تاكىيكاسىن جالغالىستىرۇمەن بىىرگە، سالا- ماتتىق باسقارۇدى ويداعىداي سىتەۇ، ساققانۇ - تىز- گىندەۋ شارالارېن تىياناقتاندىرۇ العى شارتىندا، «ئۇيىن مەن ئۇيىن ۇشاستىرىلغان، بىىر بەكەتتىك» ادىس قولدانىپ، جۇمسىكەرلەردى جۇمىس ورنىدارىنا شوغر- لى، دالەپ - ُمال حاۋىپسىز جەتكىزۇ كەرەك.

ماقالادا بىلاي دەپ اتاپ كورسەتىلدى :

كۇشى ُلسىز وڭرىلەردىك نىدەتسەن ساققانۇ - تىز- گىندەۋ قىزمەتنى كۇشەيتىپ، ەمدەۋ كۇشەشەرى ُلسىز قالالار مەن وبلىستاردى قولداۋ سەرىپىنىن ارتتىرىپ، جوعارى دەڭگەيدەگى ماماندار ۇجىمە- نىڭ رولىن ساۋلەلەندىرىپ، ارالاپ ُجىرۇپ دىياگنوز قويۇ - ەمدەۋ، ُلسى ارالىقتان بىرلەسىپ دىياگنوز قويۇ سىياقتى ُونىمدى ادىستەر جوينىدە نىزدەنىس جاساپ، ساپالى ەدەيتىسنىيالىق بايلىقتار- دىك تومەنگە بارۇىن جەبەۇ كەرەك. اۋىل - قىس- تاقىتىڭ ەمدەۋ - دەنساۋلىق ساققانۇ شارى - جاعدا. بىن جاقسارتىپ، اۋىل - سىنساقتاعى ەمدەۇ قىزمەت- كەرەلەرى مەن نەگىزگى سانى كادىرلارېن باۋلۇدى كۇشەيتىپ، قاجەتتى ساققانۇ - قورعاۋ زاتتىق ما- تەريالداربىمەن قامداۋ كەرەك.

ماقالادا بىلاي دەپ اتاپ كورسەتىلدى : بۇ- قارانىڭ نەگىزگى تۇرمىسىن ويداعىداي قامتاماسىز ەتۇ كەرەك. خالىق تۇرمىسى ورنىقتى بولسا، جۇرت كۇڭلى ورنىعادى، قوعام ورنىقتى بولادى. بۇقارانىڭ نەگىزگى تۇرمىسى قاجەتتىن تولىق ويد- لاستىرىپ، كۇرىش، ۇن، استىق - ماي، ەت، قۇس ەتى، جۇمرىتقا، ُسۇت سىياقتى تۇرمىستىق قاجەتتى بۇيىمدارمەن قامداۋدى قامتاماسىز ەتۇ كەرەك. پىسخىكالىق جەنەتسەنۇدى جانە پىسخىكالىق جاققان ارالامۇدى كۇشەيتىپ، قوعامدىق پىكىر جە- تەكشىلىكن كۇشەيتىپ، زاڭ بوينىشا ساققانۇ - تىز- گىندەۋگە تىياندىي بولىپ، نىدەتسەن ساققانۇ - تىز- گىندەۋ بارىنىشا جارىققا شىعۇى مۇمكىن بولغان ُتۇردى ماسلەلەلەردى لايىقتى بىىر جاقىي ەتىپ، قوعام- دىق كەلەلى جاعدايدىك ورنىقتىلىغن قورعاۇ كەرەك.

ماقالادا بىلاي دەپ اتاپ كورسەتىلدى : نىد- ەتەتسەن ساققانۇ - تىزگىندەۋگە ۇيلەسەتسەن ەكو- نوميكالىق، قوعامدىق اينىمال ُتارتىمىن قالىبتاس- تىرۇ كەرەك. بۇل رەتكى نىدەت قىسقا ۇاقىت ىشىندە خۇبەيدىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق داە-

(باسى 1- بەتتە)
سالەرتتىق ىدەيىانى باتىل جەڭىپ، ُورت اپاتىي، لاي كوشكىنى، ُوندىرىس حاۋىپسىزدىگى سىياقتى ۇان ئۇنرلى كومەسكى كىناراتتاردى ىشكەرلەي ُبىىر - بىرلەپ تەكسەرىپ، ُار جاقنىڭ جاۋاپكەررش- لىگىن نىعايتىپ، شىرعالاڭنىڭ، اپاتنىڭ كوپ تۇلۇ اۇ- قىمىن باتىل تەجەپ، خالىق بۇقاراسنىڭ ُومىرى مەن مال - مۇلكىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن بار كۇشپىن قامنا- ماسىز ەتۇ كەرەك.

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسى ورتالىق كومىي- ەتتى ساپاسى بىۋىروسنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، مەملە- كەتتىك كەڭسەنىڭ زۇڭلىسى لى كىچياڭ بەكىتۇ جازىپ مىنالاردى تالاپ ەتتى: جارالانغانداردى بار كۇشپىن قۇتقارپ، ورمان ُورتىن علميى، ُونىمدى ُسوندىرىپ، قازا بولغانلاردىڭ ارتقىي جۇمىسىن جاقسى ستەپ، ورتەنگەن جەردىڭ ماڭايىنىداي ُتۇينىدى جەرلەردى، ورنىنداردى جانە قۇرىلمىلار- دى ويداعىداي قورعاۇ كەرەك. تىياۋدان بەرى تۇلىغان ورمان ُورت اپاتى مەن جارالانۇ، ُولمى - ُجىنىم ساپابىن تەرەڭ قورىتىندىلاپ، ُار جاقنىڭ،

(باسى 1- بەتتە)

«مورى قازاق اۋتونومىيالى اۋداندىق خالىق قۇرلتايى- نىڭ ‹مورى قازاق اۋتونومىيالى اۋداننىڭ ەكولوگىيالىق ورتاسىن قورعاۇ ەرەجەسىنە» وزگەرىس ەنگىزۇ جونىد- ەدىگى قارارنى»، «بىنجي جۇپىزۇ اۋتونومىيالى اۋداننىڭ اۋىل - قىستاق فونىستانۇ ورتاسىن رەتتەۇ - وڭاۋ ەرە- جەسىن» بەكىتۇ جونىدەگى قارارن داۋىسقا سالىپ ما- قۇلدادى، اۋتونومىيالى رايوندىق خالىق قۇرلتايى تۇراقتى كومىتەتىنىڭ 2020 - جىلىقى اۋتونومىيالى رايوننىڭ ُوز دا- رەجەسىندەگى مەجە ەسەيدىن رەتتەۇ جوباسى جونىدەگى قاۋلىسىن داۋىسقا سالىپ ماقۇلدادى، اۋتونومىيالى رايون- دىق خالىق قۇرلتايى قوعامدىق قۇرىلىس كومىتەتىنىڭ اۋتونومىيالى رايوندىق 13 - كىزەكتى خالىق قۇرلتايى 3 - ُماجلىسلىنىڭ ئىوراعالار القاسى قاراۋعا تاپسىرغان، ۇاكىل- ەدر ورتاعا قويغان كەڭسەتك جوباسىن قاراۋ ناتىجەسى جونىدەگى باياندامانى داۋىسقا سالىپ ماقۇلدادى، كادر- لاردى مىندەتكە تەايىنداۋ - مىندەتلىك قالدىرۇ نىستەرن داۋىسقا سالىپ ماقۇلدادى.

ُماجلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: جاۋاپ- كەرشلىك سەزىم مەن كوكەي تەستىلك سەزىمدى شىن مانىندە كۇشەيتىپ، اۋتونومىيالى رايوندىق پارتكومنىڭ قىزمەت ورنالاستىرۇى بوينىشا، نىدەتسەن ساققانۇ - تىزگىندەۋدى ۇدايىالاندىرۇمەن بىىرگە، تۇتاس جىلدىق نىسانالار مەن مىندەتتەردى ُجىتى قا- داعالاپ، شوگەلدىكىمەن مىندەت اتقارپ، جاۋاپكەررش- لىكىنى ادا تىتىپ، قارقىندى ارتتىرىپ، قىزمەتتەردى تىياناقتاندىرۇدى بار كۇشپىن ويداعىداي يگەرىپ، تۇتاس جىلداى ەكونوميكالىق، قوعامدىق داۋمدىڭ نىسانالارن، مىندەتتەرىن جاپپاي ورنىنداۋعا شىنايى كەپىلدىك تىتىپ، كەدەيلىكتىن ارىلتۇدان قامال الۇ شايقاسىندا جاپپاي جەڭىسكە جەتۇگە، جاپپاي دوڭگە- لەك داۋلەتتى قوعام ورناتۇدىڭ شەشۇشى جەڭىسىنە جەتۇگە شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، قوعامدىق كەلەلى جەء- دايدىلىك جارسىتىسكىتىرىن ونان ارى بەكەمدەپ، كەل- ەپىلدىك تىتىپ، جاڭا داۋىردەگى اۋتونومىيالى رايون- نىڭ خالىق قۇرلتايى قىزمەتنن تاعى دا تىڭ بەلەسكە كونەرۇدى لىگەرلەتۇ كەرەك.

ُماجلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: خالىق قۇرلتايىنىڭ كەدەيلىكتىن ارىلتۇدان قامال الۇداىى فۇنكىكسىياسىن باتىل ويداعىداي اتقارۇ كەرەك. خالىق قۇرلتايىنىڭ باقمالارۇ ارقىلى كەدەيلىكتىن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ بىرىككەن كۇشىن ارتتىرۇ؛ ُار دارە-

شىللىعى باقشا رايونىنىڭ قىزمەتكەرى تىلشىگە مىنا- لاردى اپىتتى: جىم - ُشوپنىڭ وزىندىك قۇنىن كا- سپورىن كونتەرەدى، كەدەي وتباسىلار جىل ساپىن سەسە ُسۇتنىڭ پايدا بولسىنن 3000 يۇان توڭمەر گىند- ەپا پائىدا الادى، تاڧايدى لىپ قايتىپ ُوزى باغۇندا دا، ُار بىرۇون 2000 — 3000 يۇاندىق باغامەن كاسپورىند- ەا ساتىپ بەرۇونە دە بولادى، سول جىلى تانافى تۇماسا دا، كاسپورىن ُار كەدەيگە 1000 يۇان تومەنگى شەكتەن تۇسىرمەۇ پايداسىن بولەدى. “كاسپورىن تابا- تىن اقشا، باستىسى، سوپۇ مەن مانەرلەۋدەن كەلەدى، با- ەمىشلىقتا وزىندىك قۇندى ونەي السا بولغانى، كەدەي وتباسىلارىنا ەڭ جوعارى شەكتە پايدا بولەدى”.

كاسپ سىلالسى ارقىلى جۇمىستانىپ كەدەيلىك- تەن ارىلا الماپتىن 31 مىڭ 500 قارت، ُالسىز، ناۋقاس، مۇگەدەك، سۇيەنىشىىز كارىيالار، جەتىم - جەسىر سىياقتى رەركشە كەدەي بۇقارا جوينىدە شىنجياڭ ەڭ تومەنگى تۇرمىستى قامتاماسىز ەتۇ، ەمدەۇ قاسمىزئاندىرۇى، زەينەتئەلىك قاسمىزئاد- ىدرۇى، ەرەكشە قىيشىللىعى بارلاردى قۇتقارۇ - كو- مەكتەسۇ، باغۇ - كۇنمەدۇ، ۇاقىتتىق قۇتقارۇ - كومەك. تەسۇ سىياقتى جالبىلىق قوعامدىق قامتاماسىز ەتۇ شارالا- رىن ەكجەيى - تەكجەيىلى تىياناقتاندىرىپ، قامتاماسىز ەتلۇگە تىپىستىلەرىن تۇگەلدەي قامتاماسىز ەتتى.

كەدەيلىكتىن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ ەڭ ماشاقاۋە- تى تۇينىدەرىن شەشۇ ۇشىن، شىنجياڭنىڭ ولكە دارەجە- لى 20 باشى كادرى تۇگەلدەي وڭتۇستىك شىنجياڭدا كە- دەيلىك قالپەيى النباعان 10 كەدەي اۋداندا تۇرىپ، قىس- تاتقارعا بارىپ، شايقاستى باسى - قاسنىدا داغاعالادى.

قايتا كەدەيلىەسۇدەن ساققانۇدىڭ توسقاۋىل

شايقاسىن ويداعىداي جۇرگىزدى

ُتىلىشى وڭتۇستىك شىنجياڭداى كەدەيلىك قالپەيى النباعان 10 اۋداندى ارالاعاندا ُار اۋداننىڭ كەدەيلىكتىن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ ەڭ سوڭغى

ُار بۇنىنىڭ جاۋاپكەرشىلىگىن ونان ارى نىعايتىپ، كومەسكى كىناراتتاردى ىشكەرلەي ُبىىر - بىرلەپ تەكسەرىپ، باقمالۇدى، ساققاندىرۇدى كۇشەيتىپ، اۋىر، ەرەكشە اۋىر ورمان ُورت اپاتىنىڭ تۇلۇىن باتىل تەجەۇ كەرەك.

شى جىنپىڭنىڭ نۇسقاۋى مەن لى كىچياڭنىڭ تالايىنا ساي، شۇغىل جاعايداعا توتەپ بەرۇ باسقارۇ مېنىستىرلىكى ەدرەۋ قىزمەت گرۇپپىاسىن ُورت كەتكەن جەرگە جىبەرىپ جەنەكشىلىك ەتتى، سونداي - اق مەملەكەتتىنك ورمان ُورتىن ُسوندىرۇ، ورتسەن ساققانۇ جانە ُورت ُسوندىرۇ، قۇتقارۇ - كومەك- تەسۇ فونىسىن شۇغىل كومەككە جىبەردى. سىچۇان ولكەسى، لىاڭشان وبلىسى ُورت سوندىرۇگە كۇش ۇيىمداستىرىپ، ماڭايداعى بۇقارانى شۇغىل باسقا جەىرگە كوشىردى، سونداي - اق ماڭايىنىداى مەكتەپ، ماي قۇيۇ بۇنىكى سىياقتى ُتۇينىدى ورنىد- دار مەن جەرلەردى قورعاۇ شاراسىن اتقاردى. قازىر ُورت ُسوندىرىپ اپاتتان قۇتقارۇ، جارالاد- ەنلاردى قۇتقارۇ، ادامداردى بىشراتۇ سىياقتى قىز- مەتتەر ورسىتەتلۇدە.

جەلى خالىق قۇرلتايى ۇاكىلدەرىن كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شايقاسىندا جەڭىسكە جەتۇدە بەلسەندىلىكىپەن شىن سويلەپ، ناقتى ادىس - امال- مداردى ورتاعا قويىپ، تاماشا شارا كورسەتۇگە جە- تەكشىلىك تىتىپ، بۇكىل رايونداى ُار دارەجەلى خالىق قۇرلتايى ۇاكىلدەرىن كەدەيلىكتىن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ نەگىزگى شايقاس مايدانىنا بەلسەنە ارا- لاسۇعا اتتانسىقا كەلتىرۇ، ۇيىمداستىرۇ؛ جەرگىلكىتى زاڭ ەرەجە شىعارۇ تۇرسىغان، قانستى ُتۇزىلىس - مەحازىپمگە مۇقيات زەرەتتەۇ جۇرگىزىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇعا جانە اۋىل - قىستاقتى كوركەيتۇ- گە زاڭمەن جونگە سالۇ ترەگىن ازىرلەپ بەرۇ؛ شايد- قاستى قاداالاۋ، قۇزاۋ - جەنەتشىلىك ەتۇ جاۋاپكەر- شىلگى مەن كومەكتەسۇ - سۇيەملەلدۇ قىزمەت، مىن- دەتسىن باتىل، ويداعىداي ورنىداپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ نىسانالارن، مىندەتتەرىن ۇا- ەندا، جوعارى سىپالى ورنىنداۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتۇ كەرەك.

ُماجلىس مىنالاردى تالاپ ەتتى: نازاردى باستان - اياتىق قوعام ورنىقتىللى مەن باياندى تىنىششىق باس نىسا- ناسىن تىياناقتاندىرۇعا شوغرلاندىرىپ، باس نىسانانى تىغىز ارقاۋ ەتە وتىرىپ خالىق قۇرلتايىنىڭ ئۇنرلى قىز- مەتتەرىن جوسپارلاپ، ورسىتەتىپ، لىگەرلەتىپ، اۋەلگى ماقساتنى ارەكەتتە تىياناقتاندىرىپ، بورىشنى ارقالاپ، ۇا- قىتى قولدان بەرمەۇ، ۇاقىتى تۇتۇ رۇخىندا بولا تىرىپ تۇراقتى كومىتەتنىڭ بىللىعى ئۇرلى قىزمەت، مىندەتتەرىن ويداعىداي ورنىداپ، جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۇ جانە «13 - بەسجىلدىق” جوسپاردى جاپپاي تولىق اياقتاتۇ ۇشىن ۇلەس قوسۇ كەرەك.

اۋتونومىيالى رايوندىق خالىق قۇرلتايى تۇراڧ- تىى كومىتەتىنىڭ ورنىباسار مەڭگەرۇشلىەرى جۇ جايۇن، لى شۇەجۇن، ۇاڭ يۇڭيىڭ، ُمۇتالىپ، قاسىم، دوڭ شىڭيۇاڭ، باداي، گۇلشانت ابدىقادىر، ماھنى زەينىلە، سو يۇە ماچلىسكە قاتنىاستى. اۋتونومىيالى رايوننىڭ ورنىباسار ُتوراعاسى جاۋ چۇڭجىۋ، اۋتونومىيالى رايوندىق جوعارى خالىق سوتى مەكەمەسىنىڭ باستىعى باھارگۇل ساھەت، اۋتونومىيالى رايوندىق باقمالۇ - تەكسەرۇ كومىتەتىنىڭ قانستى جاۋاپتىلارى، اۋتونومىيالى را- يوندىق خالىق پروكۇراتۇراسىنىڭ باس پروكۇرورى لى يۇڭجۇن، قانستى تارالۇاردىڭ جاۋاپتىلارى، ت. ب ماچلىسكە سىرتتاي قاتنىاستى.

(باسى 1- بەتتە)

شىنجياڭداى ُار ۇلت كادىرلارى مەن بۇقاراسى جەدەل جۇمىلىپ، اۋىر كەدەيلىكىپەن ەڭ سوڭغى شەشۇشى شايقاس جۇرگىزۇدە.

خوتان ايمەيى قاراڭقى اۋدانى توخۇلا اۋلىلى باشڭۇرا قىستاعىندا «خالىق جاعايدىبىن ۇغىسۇ، خالىق تۇرمىسىنا تىپىمدىلك جاساۋ، خالىقتىڭ تىلە- گىنن توغىستىرۇ” بوينىشا قىستاقتا تۇرغان قىزمەت ات- رەتتىدەگى جۇڭ شىن كەدەي وتباسىلارىنىڭ جۇمىسى ورنىنا ورالىپ جۇمىستى قالپىنا كەلتىرۇ ُسىن ورنى- لاستىرىپ جانىر. اۋدان قالاشىعى ۇيىنەن 5 كىلومەتىر جەردە عانا بولسا دا، ول 1 - ايدىڭ 9 - كۇنىنەن قا- زىرگە دەيىن بىىر رەت تە ۇيىنە قايتپەدى.

«نىدەتسەن ساققانۇ - تىزگىندەۋ توسقاۋىل شايقاسى باسەڭدىي بەرە، كەدەيلىكتىن ارىلتۇدان قامال الۇ شايقاسى باستانلى، كەدەييلەردى سۇيە- مەلدەۇ سەختارىندا جۇمىستى، ُوندىرىستى قالپىنا كەلتىرۇ، جەمسى اعاشتارىن بۇتاۋ، كەدەييلەردىڭ سىرتقا شىعېپ جۇمىستانۇى، بۇل قىزمەتتەردىك شە- قايپىسىندا كەشەۋىلدەتۇگە بولپايدى، ۇيگە قايتۇعا قايدان ۇاقىت بولسنى؟” ول تىلشىگە، جياڭشىدە داشۇەدە وقىتىن ۇكى قايتىپ كەلگەن 2 ايدان بەرى، قىستاقتا نەبارى ەلى - ارت رەت كەزدەسكەننى اپىتتى.

باشڭۇرا قىستاعىندا جىيىنى 1626 ادام بار، ارحىۋ تۇرعىزلىپ، كارچىكالاندىرىلغان كەدەي وتبا- سىلارى تەڭ جارتىسىنان استامىن ۇستايىدى. جۇڭ شىن بىلاي دەدى: كوپ ئۇردى كەدەيلىردى سۇيەملەدۇ ساپاساتىنىڭ قولداۋىندا، قىستاقتا كەدەيلىكتىن ارىلما- عان بىىر عانا وتباسى قالدى، الايدا ُالى دە 39 وتبا- سىندا كەدەيلىشۇ، قايتا كەدەيلىشۇ حاۋپى بار، ُالى دە سەلقوس قاراۋعا بولپايدى.

ُتىلىشى وڭتۇستىك شىنجياڭداى كەدەيلىك قالپەيى النباعان 10 اۋداندا تىلشىلىك سىتەگەندە، نىدەتسەن ساققانۇ - تىزگىندەۋدى جاقسى ستەشۇ-